

delvis i de private Lommer, dernæst at skaffe et større Udbytte for Staten, end det er muligt ved nogen som helst Art af Told eller indenlandsk Afgift, og endelig at fremskaffe en større Gradation efter Værdien, og dette gør sig særligt gældende ved Indretningen af Tobaksmonopolet. Hovedargumentet for Tobaksmonopolet er egentlig, at man alene paa den Maade, at Staten overtager den hele Forretning, baade Produktion og Salg, kan naa, at den Skat, der paalægges, kommer til at paahvile paa det nærmeste i Forhold til Værdien. Men alle disse Argumenter gælde ikke her. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne ønsker jo ikke, at Staten skal overtage Sukkerproduktionen for at faa en bedre Regulering af Sukkerbeskatningen, thi Meningen er netop den, at Beskatningen af Sukker helt skal bortfalde, og at Formaalet for Statens Produktion alene skal være at fremskaffe et billigere Produkt for Befolkningen.

Jeg skal, som sagt, ikke komme ind paa en nærmere Belysning af Spørgsmaalets Realitet. Jeg maa kun føje min Stemme til ærede Medlemmers i denne Sal, som have udtalt sig i høj Grad tvivlende overfor Muligheden af at opnaa dette ad den Vej, det ærede Medlem paa pegede. Jeg tror det afgjort ikke, jeg føler mig endog overbevist om, at Produktionen vil blive saa meget dyrere, naar den bliver et Statsmonopol, at Befolkningen, bortset fra Beskatningen naturligvis, paa ingen Maade vil faa Varen billigere, end den har faaet den hidindtil, og Spørgsmaalet om Skattens Afskaffelse er noget, som slet ikke staar i Forbindelse med Monopolspørgsmaal. Det kan løses baade ad den ene og den anden af disse Veje.

Det Spørgsmaal, jeg som Finansminister snarest havde Anledning til at udtale mig om, er blevet meget lidt berørt under Behandlingen her. Det er Beskatningsspørgsmaalet, og jeg finder det heller ikke hensigtsmæssigt for mit Vedkommende at komme dybere ind paa det i dette Øjeblik. Jeg tror, man noget overvurderer det Omfang, i hvilket den bestaaende Beskyttelse her til Lands bliver udnyttet. Det er et overordentlig vanskeligt Punkt at udtale sig om med Bestemthed, men saa meget er i hvert Fald sikkert, at hele den Beskyttelse, som ligger indenfor Toldlovens og Sukkerafgiftslovens Rammer, paa ingen Maade udnyttes. Jeg skulde antage, at paa raffineret Sukker, hvor den nominelle Beskyttelse er 2,15

Øre pr. Pund, udnyttes under de for Fabrikkerne i denne Henseende gunstigste Forhold kun mellem 1 og 1½ Øre. Forholdet er i øvrigt dette, som en nærmere Betragtning af Sagen viser, at Beskyttelsen udnyttes forholdsvis stærkere ved lave Priser og meget mindre stærkt ved højere Priser. Komme vi saa til den i og for sig lavere Beskyttelse for Puddersukker — det Sukker, som gaar umiddelbart over i Konsumet uden Raffinering —, er Spørgsmaalet der endnu vanskeligere at afgøre end for raffineret Sukkers Vedkommende, idet der her er saa overordentlig stor Forskel i Kvaliteten. Det danske Puddersukker konkurrerer særlig med indførte Fariner, som gennemgaaende er Sukker af lavere Kvalitet, hvilket viser sig ved Polarisationsprøverne. Det danske Puddersukker polariserer en Del højere end de indførte Fariner. Derfor bliver en Sammenligning mellem Priserne i høj Grad usikker. Kun kan man sige, at her er i Regelen ikke Tale om en forholdsvis saa høj Udnyttelse af Beskyttelsen som den, der kan konstateres for raffineret Sukkers Vedkommende.

Man har nu ud fra de høje Sukkerpriser argumenteret tilbage til, at Sukkerfabrikkerne i meget høj Grad udnyttede deres faktiske Monopolstilling, og jeg tror ligesom andre ærede Talere, at de i det væsentlige udnytte den rent forretningsmæssigt, det vil sige, saa langt det ud fra almindelige forretningsmæssige Klogskabshensyn kan være rigtigt for dem at udnytte den. Saaledes ville alle store Forretninger i Verden bære sig ad, og saaledes bære ogsaa De danske Sukkerfabrikker sig ad. Men det er givet, at overfor de uhyre Fluktuationer i Sukkerpriserne paa Verdensmarkedet ere baade den danske Tolds Udnyttelse og Udnyttelsen af Truststillingen for De danske Sukkerfabrikkers Vedkommende Momenter af underordnet Betydning. Naar vi se, hvorledes Priserne fluktuere fra — for at nævne to Yderpunkter, der ligge indenfor et enkelt Aar — den 27. Oktober 1910 for 88 pCt. Rendements Raasukker i Hamburg Mk. 8.80 pr. 100 Pund til 8. September 1911 Mk. 18.60 pr. 100 Pund, vil det forstaaes, at de andre Momenter i ethvert Tilfælde blive af underordnet Betydning. Naturligvis er det klart, at en forretningsmæssigt fremragende dygtigt ledet Virksomhed — og det ere alle enige om, at De danske Sukkerfabrikker ere — i meget høj Grad vil kunne udnytte de stærke Fluktuationer paa Sukkermarkedet; og at en stor Del af den overordentlig høje Fortjeneste, Fabrikkerne have opnaaet,